

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 50/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ľuboslavom Sisákom, PhD., Skladná 14, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Tos/90/2024-73 z 11. októbra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6Tos/90/2024-73 z 11. októbra 2024. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že po tom, ako prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach uznesením sp. zn. 1Kv 61/23/8800 z 24. januára 2024 podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie sťažovateľa vedené proti nemu pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 a ods. 2 písm. c) Trestného zákona, keďže v čase spáchania činu nebol pre nepričetnosť trestne zodpovedný, Mestský súd Košice mu uznesením sp. zn. 2Nt/9/2024 zo 17. apríla 2024 uložil ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, s ktorého výkonom bolo začaté 23. apríla 2024.

3. Okresnému súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) bola 6. júna 2024 doručená žiadosť sťažovateľa (podaná prostredníctvom jeho obhajcu) o zmenu spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia z ústavnej formy na ambulantnú.

4. Po vykonaní znaleckého dokazovania a dokazovania odborným vyjadrením okresný súd žiadosť sťažovateľa uznesením č. k. 3Nt/12/2024-45 z 5. septembra 2024 podľa § 446 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

5. Riadny opravný prostriedok sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu krajský súd napadnutým uznesením č. k. 6Tos/90/2024-73 z 11. októbra 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ozrejmil, že na základe jeho žiadosti si okresný súd vyžiadal od Psychiatrickej liečebne Samuela Bluma v Plešivci (ďalej len „liečebňa“), v ktorej sa nachádza, odborné vyjadrenie a zároveň okresný súd pribral do konania znalkyňu z odboru psychiatrie na podanie znaleckého posudku.

7. Vyhotovený znalecký posudok sťažovateľ považuje za nepreskúmateľný a svojvoľný pre „úplnú absenciu metodiky“, a pretože sa výrok uznesenia okresného súdu opieral o nepreskúmateľný znalecký posudok, je rovnakou „vadou“ postihnuté aj samotné prvostupňové rozhodnutie.

8. Napadnuté uznesenie krajského súdu podľa názoru sťažovateľa nereagovalo na námietku o „vade znaleckého posudku“. Krajský súd v zásade len znova zopakoval závery sporného posudku, ako aj záver správy psychiatrickej liečebne a riadny opravný prostriedok zamietol.

9. Sťažovateľ je presvedčený, že napadnuté uznesenie porušuje jednu z čiastkových garancií práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces, a to právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zákaz arbitrárneho (svojvoľného) rozhodovania súdu. Napadnuté uznesenie mu nedalo odpoveď na právne významné námietky, akou je aj námietka absencie metodiky znaleckého posudku, pretože bez nej nevedno, ako sa znalkyňa dopracovala k svojim záverom, z ktorých potom vychádzali súdy.

10. Uznesenie krajského súdu preto sťažovateľ považuje za svojvoľné (arbitrárne), porušujúce základné právo na súdnu ochranu (spravodlivý proces).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 6Tos/90/2024-73 z 11. októbra 2024, ku ktorému malo dôjsť arbitrárnosťou a nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia v súvislosti s uplatnenou námietkou o svojvoľnosti a nepreskúmateľnosti záverov znaleckého posudku, v dôsledku ktorého výkon nariadeného ochranného liečenia sťažovateľa pokračoval ústavnou formou.

12. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že nepovažoval za nevyhnutné osobitne sa zaoberať otázkou aplikovateľnosti sťažovateľom označených článkov ústavy, listiny a dohovoru, na jeho vec, a to napriek tomu, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) obdobné prípady riešil skrz čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru (pozri napr. rozhodnutie Winterwerp proti Holandsku č. 6301/73 z 24. októbra 1979) a rovnako ústavný súd napr. v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 20/06 v podobnej veci vyslovil porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru. Rozhodnutie akceptovať primeranú použiteľnosť sťažovateľom označených práv vychádzalo predovšetkým zo skutočnosti, že ústavný súd naopak napr. vo veci sp. zn. III. ÚS 55/2021 týkajúcej sa pozbavenia osobnej slobody umiestnením dotknutej osoby v zdravotníckom zariadení vyslovil porušenie práve základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takisto ako predtým vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 241/05. K tomu je však nevyhnutne potrebné uviesť, že aj keď sa na prvý pohľad môže uvedené javiť ako nejednotnosť rozhodovacej činnosti ústavného súdu, nie je to tak, a z rozhodnutí vo všetkých uvedených veciach je zrejmé, prečo v nich ústavný súd takto postupoval [napr. išlo o nariadenie výkonu ochranného liečenia ambulantnou (nie ústavnou) formou, alebo boli napadnuté rozhodnutia dovolacieho súdu v civilnom konaní a pod.].

13. Preto aj napriek okolnosti, že sťažovateľ sa svojou žiadosťou o zmenu spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia z ústavnej formy na ambulantnú v podstate domáhal svojho „prepustenia“ z liečebne (zdravotníckeho zariadenia) a na jej základe tak bolo úlohou všeobecných súdov posúdiť, či vzhľadom na jeho aktuálny zdravotný stav (ktorého preskúmania sa zároveň domáhal) prichádzala do úvahy zmena spôsobu výkonu nariadeného ochranného liečenia, a teda či naďalej pretrvávala dôvodnosť jeho držania (*de facto* pozbavenia slobody) v liečebni (zdravotníckom zariadení), ústavný súd považoval v prerokúvanej veci za aplikovateľné aj sťažovateľom v ústavnej sťažnosti označené základné práva, keďže podstata ústavnej sťažnosti spočívala v námietke nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu a jeho arbitrárnosti, a to v spojení so skutočnosťou, že nešlo o rozhodnutie o prvotnom uložení ochranného liečenia ústavnou formou (pri ktorom dochádza k obmedzeniu alebo pozbaveniu osobnej slobody), ale o rozhodovanie o zmene spôsobu jeho výkonu (z ústavnej na ambulantnú podľa § 446 ods. 1 Trestného poriadku).

14. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd podrobil ústavnú sťažnosť sťažovateľa jej ústavnému prieskumu z hľadiska požadovanej ochrany uplatnených základných práv.

15. V kontexte sťažnostnej argumentácie ústavný súd zdôrazňuje, že k vyhovaniu ústavnej sťažnosti nepristupuje v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti rovnako akcentuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v posudzovanom prípade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 100/2013).

16. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že krajský súd skutočne na námietku sťažovateľa o nepreskúmateľnosti záverov znaleckého posudku explicitne nereagoval. Súd druhého stupňa v rozhodnutí v podstate zhrnul dovtedajší priebeh predmetného konania a zopakoval sťažovateľom uplatnenú argumentáciu proti rozhodnutiu okresného súdu spočívajúcu v tvrdení, že v konaní vypracovaný znalecký posudok má jasné závery avšak bez toho, aby bolo zrejmé, ako k ním súdna znalkyňa dospela (z dôvodu absencie uvedenia metodiky znaleckého posudzovania, t. j. postupov psychiatrických vyšetrení), a to za súčasnej nemožnosti výsluchu súdnej znalkyne vzhľadom na právnu úpravu dotknutého konania neumožňujúcu vykonanie verejného zasadnutia, ktoré by jej vypočutie umožňovalo (sťažovateľ zároveň spochybnil súlad tejto právnej úpravy s čl. 48 ods. 2 ústavy, avšak v konaní pred ústavným súdom túto argumentáciu nezopakoval a nežiadal ju podrobiť prieskumu ústavným súdom).

17. Krajský súd v ďalšom zopakoval závery znaleckého dokazovania v tom zmysle, že sťažovateľovi bola diagnostikovaná trvalá duševná porucha na primárne nerozvinutom intelektu, k svojmu stavu bol nekritický, nemal pocit, že je chorý a nevedel analyzovať svoj vývoj duševného ochorenia a potrebu liečby. Jeho pobyt na slobode bol v tom čase pre spoločnosť nebezpečný. Pod vplyvom chorobných porúch myslenia a vnímania u primárne paranoidnej štruktúry osobnosti bol naďalej pre okolie nebezpečný a aktuálne neboli vytvorené ani splnené podmienky na výkon ochranného liečenia v ambulantnej forme.

18. Zo správy liečebne vyplynulo, že sťažovateľ nebol schopný samostatne sociálne existovať, vyžadoval celodennú kontrolu, hlavne čo sa týka užívania psychiatrických liekov, a bez pravidelného užívania liekov v akejkoľvek forme bolo pravdepodobné riziko zhoršenia psychického stavu, keď mohol byť jeho pobyt na slobode pre spoločnosť nebezpečný.

19. Po zhodnotení uvedených okolností krajský súd dospel k záveru, že za daného stavu neboli splnené podmienky na zmenu spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia u sťažovateľa.

20. Napriek tomu, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne neodpovedal na konkrétne námietky sťažovateľa (týkajúce sa nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti znaleckého posudku) a voči jeho pomerne strohému odôvodneniu možno mať výhrady, ústavný súd nedospel k záveru, že by tým v konečnom dôsledku došlo k neprípustnému zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd k tomu viedla skutočnosť, že vypracovaný a predložený znalecký posudok nebol jediným dôkazom, ktorý viedol všeobecné súdy k prijatému verdiktu. S rovnakým záverom v neprospech zmeny výkonu spôsobu ochranného liečenia sťažovateľa vyznelo aj odborné vyjadrenie liečebne (zdravotníckeho zariadenia), ktoré s výsledkom znaleckého posúdenia sťažovateľa súdnou znalkyňou v kritizovanom znaleckom posudku jednoznačne korešpondovalo a ktoré sťažovateľ ani v konaní pred krajským súdom ani v ústavnej sťažnosti relevantným spôsobom neatakoval.

21. Ústavný súd tak uzatvára, že len samotné tvrdenie sťažovateľa o absencii uvedenia metodiky postupu súdnej znalkyne v ňou vypracovanom znaleckom posudku nie je dostatočným argumentom pre vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím, ktorým v konečnom dôsledku nebolo vyhovené zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia.

22. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

23. S prihliadnutím na uvedené neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého rozhodnutia krajského súdu alebo do postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, zasiahol, pretože nesignalizujú takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením označených práv na spravodlivý proces, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia. Na základe toho ústavný súd považoval ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu